

A TBC evolúciója - új fényben

A legújabb kutatások szerint az eddig ismert közel-keleti eseteknél több tízezer évvel korábbra datálódik a tuberkulózis fertőzés megjelenése az emberi népességekben. Magyar kutatók részvételével egy nemzetközi tudóscsoport összefoglaló kötetben tette közzé az ezzel kapcsolatos, világszinten egyedülálló ismeretanyagot.

A Szegedi Tudományegyetem Embertani Tanszéke 2022 júliusában konferenciát rendezett a tuberkulózis paleopatológiájával és evolúciójával kapcsolatban. Az [ICEPT3 konferencia](#) szorosan kapcsolódott Pálfi György (SZTE TTIK Embertani Tanszék) NKFI alapkutatási projektjéhez, és a világ minden részéről érkező kutatók előadásai nyomán az eddigi ismereteken túlmutató összefoglaló kép rajzolódott ki általa a kórokozó történetére vonatkozóan.

Az elmúlt évtizedekben a történeti kori Kárpát-medence – jelentős részben az SZTE TTIK Embertani Tanszék, az ELTE TTK Embertani Tanszék és az MTM Embertani Tár kutatói munkája eredményeként – a TBC fertőzés szempontjából a világ legjobban kutatott régiójává vált. **Pálfi György, Pap Ildikó** és munkatársaik friss elemzése arra utalnak, hogy a subalyuki neandervölgyi ember is TBC fertőzésben szenvedhetett. Ezzel az eddig ismert legkorábbi közel-keleti eseteknél több tízezer évvel korábbra helyeződik a fertőzés emberi népességekben történő megjelenése.

A tuberkulózis evolúciójának részletes feltárásához az ELTE Embertani Tanszék doktoranduszai által vezetett két kutatás is jelentősen hozzájárult, e vizsgálatok áttekintik az eddig ismert hazai eseteket, és további új TBC fertőzött esetek azonosításával jelentősen megemelik az eddigi hazai csonttani bizonyítékok számát.

Gémes Anett és szerzőtársai 25 őskori TBC-s elváltozást mutatnak be, köztük 7 új esetet. A hétből három olyan időszakból, a bronzkorból (Kr.e. 2600/2500-800) származik, amelyből eddig egyetlen csonttani tüneteket mutató tuberkulózisos esetet sem ismertünk. **Kiss Krisztián** és munkatársai a történeti korú Kárpát-medence eddig publikált összes TBC-s esetét (114) áttekintették, és az ezekre vonatkozó alapvető csonttani tüneteket is összefoglalták egy adatbázisban. Ehhez a nagy mennyiségű esethez az ELTE és az SZTE Embertani Tanszékeinek szoros együttműködésében, számos további intézmény, antropológus és régész kutató támogatásával sikerült további 39 új esetet összegyűjteni és részletesen bemutatni.

A régió méretéhez viszonyítva különösen kiemelkedő, nemzetközi szinten is unikálisnak számító esetszám mutatja, hogy az utóbbi évtizedekben a hazai antropológiai kutatás mekkora erőfeszítéseket tett a TBC fertőzés nyomainak kimutatására és a kórokozó evolúciójának jobb megértésére.

Az eredmények hozzájárulnak ahhoz, hogy jobban megismerjük a tuberkulózis kórokozója hazai megjelenének helyét és idejét, elterjedését, valamint a csonttani manifesztációban bekövetkezett időbeli változásait. Mivel az adatbázisban minden esethez a csonttani tünetek részletes fotódokumentációja és leírása is megtalálható, a kutatások a diagnosztika pontosításával az orvosi és paleopatológiai kutatásokat is jelentősen segítik. A konferencia és a nyomában megjelent kötet rávilágítanak arra, hogy egy adott tudományterületen megvalósuló széles hazai összefogás, megtámogatva egy nemzetközi kutatói hálózattal, milyen nagy, nemzetközileg is kiemelkedő eredményt érhet el.

A konferencia teljes szakmai anyaga 2023 decemberében jelent meg a *Tuberculosis* című rangos folyóiratban. A kötet szerkesztése nemzetközi együttműködésben valósult meg, a szegedi **Pálfi György**, a francia **Olivier Dutour**, az ELTE-s **Hajdu Tamás**, az ugyancsak francia **Christophe**

Sola és a bolzanói **Albert Zink** vendégszerkesztői munkájának köszönhetően. A benne található 22 tanulmányból 10 részben vagy teljes egészében magyar kutatók munkája.

A tanulmánykötet valamennyi cikke ingyenesen elérhető 2024 január 14-ig [az alábbi linken](#), öt tanulmány open access, ezek később is letölthetők maradnak.

További részletek a kötetről és a konferenciáról [elérhetőek az eredeti cikkben](#).

Sajtókapcsolat:

- kommunikacio@elte.hu

© ELTE

A Pott-féle púp egy tipikus jele a gerincet érintő Mycobacterium fertőzésnek. A kórokozó jelenléte a csigolyák testének roncsolása következtében azok összeroskadását eredményezi.

Eredeti tartalom: Eötvös Loránd Tudományegyetem

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/9647/a-tbc-evolucioja-uj-fenyben/>